

Skapad 2025-10-15	Projektname Remiss – Ny kärnkraft i Sverige – fler möjliga platser vid kusten		Dnr 2025KS/0256	Sida 1
	Författare Martin Storm	Förvaltning Bygg och miljö	Dokumenttyp Tjänsteskrivelse	

Tjänsteskrivelse – Remiss Ny kärnkraft i Sverige – fler möjliga platser vid kusten

Klimat- och näringslivsdepartementet har skickat en departementspromemoria (KN2025/01872) med förslag till ändringar i miljöbalken. Synpunkter på förslaget ska lämnas till Klimat- och näringslivsdepartementet senast den 15 december 2025.

Sammanfattning

Ändringen i miljöbalken innebär att det explicita förbudet att anlägga nya kärnkraftsanläggningar längs landets kust tas bort.

Handlingar

PM - Ny kärnkraft i Sverige – fler möjliga platser vid kusten

Bakgrund

Det krävs en omställning i samhället för att minska utsläppen av växthusgaser och bromsa klimatförändringarna. För att åstadkomma en effektiv klimatomställning fordras en fortsatt elektrifiering av samhället. Kraftsystemet behöver stärkas och produktionen av fossilfri el behöver öka.

Departementet menar att produktionen av el är mer väderberoende i norr och har mindre planerbar kapacitet i söder vilket innebär en ökad risk för effektbrist och svårigheter att ansluta ny förbrukning till elnätet.

Enligt departementet har kärnkraften en avgörande betydelse för en trygg elförsörjning och effektiv klimatomställning.

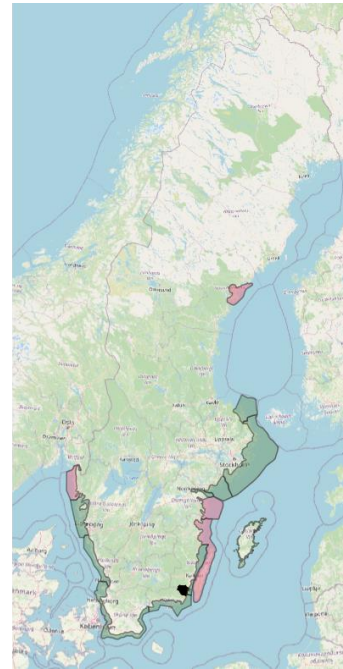
Regeringen har de senaste åren vidtagit flera åtgärder för att underlätta och främja ny kärnkraft. Bland annat föreslås en ny lag för att regeringen under vissa förutsättningar ska få godkänna en kärnteknisk anläggning. En förutsättning är att regeringen antar en plan för området i vilken hushållningsbestämmelserna i 3 och 4 kap. miljöbalken (riksintressen) prövas. Vidare krävs att berörda kommuner tillstyrker både ansökan om godkännande och förslaget till plan. Regeringens godkännande ersätter den tillåtlighetsprövning som regeringen annars ska göra enligt 17 kap. miljöbalken. Förslaget till ny lag har remissbehandlats.

Förslaget

I 17 kap. miljöbalken finns ett explicit förbud mot kärnkraft och andra industrianläggningar inom den obrutna kusten samt ett förbud mot nya platser för kärnkraft och andra industrianläggningar inom den högexploaterade kusten. Syftet är att skydda områdenas karaktär samt natur- och kulturvärden, friluftsliv och turism.

I departementspromemorian föreslås att förbudet mot kärnkraft inom den obrutna kusten och inom den högexploaterade kusten tas bort.

Motivet är att fler platser för kärntekniska anläggningar kan ge en ökad konkurrens för kärnkraftsindustrin i landet samt bättre möjligheter att optimera kraftsystemet. Lokaliseringen till kusten ger hamnlägen för transporter och tillgång till kylvatten.

*Röd=Obruten kust,
Grön= Högexploaterad kust*

Departementet menar också att utvecklingen gått mot mindre reaktorer vilket innebär att det kan bli aktuellt att bygga fler reaktorer på fler platser, dels för att ersätta större reaktorer, dels för att ligga närmre energianvändarna. I anslutning till reaktorerna kan det också finnas behov av mellanlagring eller slutförvar av använt kärnbränsle.

Skyddet för natur- och kulturvärden bedöms kunna upprätthållas genom den prövning enligt miljöbalken som alltid ska göras i det enskilda fallet. Friluftsliv och turism bedöms kunna samexistera med en kärnkraftsanläggning på grund av de senare årens teknikutveckling.

Bygg och miljöförvaltningens bedömning

Med Energimyndighetens nuvarande kriterier är mark och vattenområden som möjliggör kärntekniska anläggningar att betrakta som riksintressen.

Riksintressen har en särställning i miljöbalken. Riksintresseområdet skall så långt möjligt skyddas mot åtgärder som påtagligt kan försvåra tillkomsten eller utnyttjandet av sådana anläggningar. Det betyder att ett riksintresse endast kan vägas mot andra riksintressen. Regeringen avgör då två oförenliga riksintressen står mot varandra.

Det kan betyda att stora områden i landets kustkommuner betraktas som riksintressen för kärntekniska anläggningar vilket försvårar eller omöjliggör

utvecklingen för andra ändamål som kommunen prioriterar. Skyddet av lokala natur- och kulturvärden är svårt att hävda gentemot ett sådant riksintresse. Men med beaktande av att förutsättningarna för en kärnteknisk anläggning (långt från bebyggelse, tillgång till hamn, geotekniskt stabilt, etc) bedöms mycket svåra att uppfylla inom de delar som betecknas som högexploaterad kust kan syftet med lagändringen ifrågasättas.

Med hänsyn till att stora delar av kommunens kustområde är bebyggt med fritidshus och helårsboenden bedömer vi det som osannolikt att en kärnteknisk anläggning blir aktuell inom det område som betecknas som högexploaterad kust i Torsås kommuns.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslås besluta

att översända yttrande som kommunens svar på departementspromemorian
 Ny kärnkraft i Sverige – fler möjliga platser vid kusten.

Hanna Gustafsson
Förvaltningschef Bygg och miljö